

HAFTANIN ÖNE ÇIKAN TÜRKİYE HABERLERİ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Karadeniz'deki gaz sahasında 2022 yılının baharında boruları yerleştirerek ilk kaynağı yapacaklarını, 2023 yılında günlük 40 milyon metreküp doğal gazın iletim sistemine aktarılacağını belirtti.

Bakan Dönmez, TBMM Genel Kurulunda, bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının 2022 yılı bütçesine ilişkin yaptığı konuşmada, sadece bugünün ihtiyaçlarını karşılamak için değil, gelecek nesillerin karşısına çıkacak muhtemel sorunları da şimdiden çözme gayesiyle politika üretme gayretinde olduklarını kaydetti.

Enerji ve madencilik politikalarını Milli Enerji ve Maden Stratejisi kapsamında ve yeşil kalkınma öncelikli bir strateji ile ele aldıklarını, çalışmalarını finansal ve politik sürdürülebilirlik ile katılımcılık ilkeleri doğrultusunda inşa ettiklerini aktaran Dönmez, "Elektrik talebi 2002-2019 yılları arasında dünyada yıllık ortalama yüzde 3,2, OECD ülkelerinde yüzde 0,8, Avrupa ülkelerinde yüzde 0,6 artış gösterirken ülkemizde bu artış yıllık ortalama yüzde 5,6 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl ise elektrik talebindeki artışın yüzde 8'ler mertebesinde gerçekleşmesini bekliyoruz." ifadelerini kullandı.

Artan elektrik talebinin kısıntı ya da kesinti olmadan karşılanması için atılan adımlar neticesinde hem kurulu güçte hem de üretimde çok iyi bir seviye yakalandığını kaydeden Dönmez, bu sayede elektrikte arz güvenliği riskinin gündemden çıkarıldığını ifade etti.

Dönmez, elektrik üretiminde yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarının payında önemli artış sağlandığını ve tarihi rekorlara imza atıldığını dile getirerek, Milli Enerji ve Maden Politikasının uygulamaya konulduğu 2017 yılından beri devreye alınan 24 bin 718 MW kurulu gücün yüzde 74,2'sini, son iki yılda devreye alınan santrallerin neredeyse tamamını yenilenebilir enerji kaynaklı santrallerin oluşturduğunu söyledi. Böylelikle Türkiye'nin yenilenebilir enerji kaynaklı kurulu güçte dünyada 12'nci Avrupa'da ise 5'nci sıraya yükseldiğini belirten Dönmez, "Sadece 2020 yılında devreye aldığımız yenilenebilir enerji kurulu gücü 24 Avrupa ülkesinin toplam yenilenebilir enerji kurulu gücünden fazladır. Bugün yenilenebilir enerji kurulu gücümüz 52 bin 930 MW değerinde toplam kurulu gücümüzün yüzde 53'lük kısmını oluşturmaktadır. Bu yılsonunda ise toplam kurulu gücümüzün 100 bin MW sınırını aşmasını bekliyoruz." dedi.

Bakan Dönmez, 2020 yılında sadece yenilenebilir enerjiden üretilen elektrik miktarının 2002 yılındaki toplam elektrik üretimini geçtiğine dikkati çekerek, sözlerine şöyle devam etti: "Son 20 yılda kendi suyumuzdan, rüzgarımızdan, güneşimizden, jeotermal ve bio kaynaklarımızdan elde ettiğimiz enerjiyi yaklaşık 3,7 katına çıkardık. Bu yılki su gelirlerinde yaşanan ciddi düşüşe rağmen 2021 yılı ilk 10 ayında üretilen 275,7 milyar kWh elektriğin yaklaşık yüzde 52'si yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarından

gerçekleşmiştir. Yerli ve yenilenebilir enerji payındaki bu ciddi artışlar sayesinde hem arz güvenliği güvence altına alınmış hem de cari açığa olumlu katkı sağlanmıştır. Her yüzde 1'lik enerji üretimindeki payı yerileştirdiğimizde, 250 milyon dolarlık dövizin yurt dışına gitmesine engel oluyoruz. Ayrıca, yenilenebilir enerji kaynaklarının daha etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla yarışmaları yapılan toplam 4 bin MW'lık güneş ve rüzgar YEKA projeleri ile yarışma ilanlarına çıkılan ve önümüzdeki dönemde başvuruları alınacak olan 4 bin 500 MW toplam kapasiteye sahip üç YEKA projesiyle birlikte 8 bin 500 MW'lık bir YEKA portföyü oluşturmuş olacağız. Elektrik altyapımızın geliştirilmesi ve modernize edilmesine yönelik çalışmalar kapsamında elektrik dağıtım şirketleri tarafından 2021 yılı Eylül ayı TÜFE'sine göre; 2006-2020 yılları arasındaki 15 yıllık dönemde toplam 87 milyar liralık yatırım yapılmış olup, 2021-2025 yıllarını kapsayacak önümüzdeki 5 yıllık 4'üncü uygulama döneminde ise 78 milyar liralık yatırım yapmayı planladık. İletim tarafında ise 2021-2023 yıllarını kapsayan altıncı uygulama döneminde 2021 yılı Eylül ayı TÜFE'sine göre 20 Milyar TL'lik yatırım gerçekleştirilecektir."

TEİAŞ'ın özelleştirilmesine ilişkin eleştirilere de cevap veren Bakan Dönmez, "Buradaki özelleştirme bir blok satış değil halka arz şeklinde olacak. Dolayısıyla sermayenin tabana yayılması açısından yönetim ve denetim hakkı tamamen devlette kalacak şekilde bir özelleştirmeden bahsediyoruz." dedi.

Karadeniz'in Sakarya Havzası'nda 540 milyar metreküplük doğal gaz keşfini gerçekleştirdiklerini hatırlatan Dönmez, şunları söyledi:

"Bu keşfin, 2023 yılında vatandaşlarımızın kullanımına sunulması çalışmalarımızı planladığımız takvime uygun olarak yapmaktayız. Bu kapsamda, gaz sahamızda mühendislik çalışmaları tamamlanmış olup, 2022 yılının baharında Karadeniz'in tabanına boruları yerleştirerek ilk kaynağı yapacağız. Ayrıca, 2022 yılı içinde tüm kuyularda üretim öncesi tamamlama operasyonlarını bitirmeyi planlıyoruz. 2023 yılı içerisinde tamamlanması beklenen ilk fazda 10 kuyu açılarak günlük 10 milyon metreküp doğal gaz taşınacak olup, ikinci fazda yapılacak çalışmalarla yaklaşık 40 üretim kuyusuna ulaşılarak günlük 40 milyon metreküp doğal gazın iletim sistemimize aktarılması sağlanacaktır. Sakarya sahasındaki doğal gaz keşfi, 2020 yılında denizlerde yapılan dünyadaki en büyük keşif olarak kayıtlara geçmiştir. Ancak bununla yetinmeyip yeni hidrokarbon keşiflerine milletimiz adına imza atmayı arzu ediyoruz. Karadeniz'deki keşif, var olan arama motivasyonumuzu en üst düzeye taşımış olup, yeni rezervlerin ortaya çıkarılmasına yönelik çabalarımızı artırmıştır."

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dönmez, dördüncü sondaj gemisini gelecek yılın haziran ayında filolarına katmayı hedeflediklerini belirterek, "Bu yeni geminin önümüzdeki yılın ortalarından itibaren sondaj faaliyetine başlamasını bekliyoruz. Güçlendirdiğimiz arama filomuzla, enerji bağımsızlığımızı sağlamak adına milletimize verecek yeni müjdelere için gün sayıyoruz." diye konuştu.

Doğal gazda arz güvenliğini tahkim etmek için iki yer altı doğal gaz ve yer üstü LNG tesislerinin toplam depolama kapasitesini 4,7 milyar metreküpe ulaştırdıklarını aktaran Dönmez, 2 yer altı doğal gaz deposunun 2023 yılında tamamlanmasıyla birlikte toplam

ulusal doğal gaz depolama kapasitesinin yaklaşık 11 milyar metreküpe ulaşacağını, yıllık tüketimin yaklaşık yüzde 20'sini depolayabileceklerini belirtti. Fatih Dönmez doğal gaz tedarikinde sadece boru hatlarına ve birkaç ülkeye bağımlı kalınmasının önemli riskler barındırdığına dikkati çekerek, bu risklerin bertarafı için tek ülkeye bağımlılık oranının 2020 yılında yüzde 33 mertebesine gerilediğini söyledi.

Avrupa'da yaşanan enerji krizinin nükleer enerjiye bakışı değiştirdiğini, elektrik üretiminin yüzde 71'ini nükleer enerjiden sağlayan Fransa'da enerji bağımsızlıklarını sağlamak, elektrik arzlarını garanti altına almak ve sıfır karbon hedeflerine ulaşmak için yeni nükleer güç santralleri kurulacağını açıkladığını ifade eden Dönmez, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Akkuyu projemiz konusunda da halkımızın müsterih olmasını isterim. Çünkü bu santral dokuz şiddetindeki depreme, uçak çarpmasına, tsunami, olağan dışı fırtınalara karşı dayanıklı şekilde inşa edilmekte olup, bu şartlar altında dahi faaliyetine devam edebilecektir. Nükleer güç santralleri karbonsuz enerji üretimi yaptıkları için iklim değişikliğiyle mücadelede de rol üstlenmektedirler. Bu bağlamda, enerji üretim kaynaklı karbon salımı azaltımı hedefimize ulaşmada önemli katkı sunacak olan Akkuyu Nükleer Güç Santrali projemiz ile yıllık yaklaşık 7 milyar metreküp daha az doğal gaz ithal edilecek olup, bunun yanında yıllık 35 milyon ton karbondioksit salımı engellenebilecektir."

Enerji fiyatlarına yönelik sağlanan devlet desteğiyle vatandaşların cebinden yaklaşık 150 milyar TL'nin çıkmasının önlendiğini vurgulayan Dönmez, doğalgaz faturalarının dörtte üçünü, elektrik faturalarının yarıya yakın kısmını hükümetin Hazine kaynaklarından karşıladığını anlattı.

Kademeli tarife uygulaması ile evinde elektriği az tüketen vatandaşların daha az fatura ödeyeceklerini dile getiren Dönmez, dar gelirli vatandaşlara aylık 150 kilovatsaate kadar elektrik tüketim desteği sağlandığını kaydetti.

Türkiye'nin eşel mobil uygulamasıyla sıfırlanan ÖTV ile Avrupa'da KDV hariç akaryakıttan vergi almayan tek ülke haline geldiğinin altını çizen Dönmez, AB ülkelerinde alınan vergi oranları yüzde 42 ile yüzde 60 arasında değişmekte iken Türkiye'de bu oranın yaklaşık yüzde 15,2 olduğuna dikkati çekti.

Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından birçok maden türünde çok büyük rezervler keşfedildiğini aktaran Dönmez, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla içinde madencilik payı 20 yıl önce 2,95 milyar TL ile yüzde 0,8 iken, bu oranın 2020 yılında 60 milyar TL ile yüzde 1,17'e çıktığını söyledi. Dönmez, "Madencilikteki bu atılım sayesinde 2002 yılında yaklaşık 700 milyon dolar olan maden ihracatımızın bu yılsonuna kadar 6 milyar dolara ulaşmasını bekliyoruz." İfadelerini kullandı.

Bakan Dönmez, 2020 yılında 42 ton rekor altın üretimi yapılarak ekonomiye 2,5 milyar dolarlık bir katkı sağlandığını hatırlatarak, "Asıl hedefimiz yıllık 100 ton altın üretim seviyesine ulaşarak, önemli bir cari açık kalemi olan bu kalemi en aza indirmektir." dedi.